

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorska
ulica št. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vrteta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano

v upravnstvu:

za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.,
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 246.

V Ljubljani v ponedeljek, 22. decembra 1884.

Tečaj I.

Iz minulega tedna.

Z Dunaja pridemo, z lastnimi očmi zri smo vznemirjeno, preplašeno dunajsko prebivalstvo, gledali smo goste množice, katere so se gnetle okolo poslopja nižje - avstrijske eskomptne družbe, nazaj zahtevajoče svoje denarne vloge — in čutili smo, da je bilo v minulem tednu marsikaj na tehtnici, kar daleč preseza obzidje avstrijske stolnice. Gospodarstveni polom l. 1873 se sicer ni ponovil, in hvala Bogu! tudi nobenega povoda ni bilo v našem gospodarstvenem gibanju. Prestrašeno ljudstvo se je precej pomirilo, ko je videlo, da dotični zavod točno plačuje, finančni krogi obelodanili so pri tej priliki zopet jedenkrat svojo solidarnost, eskomptno društvo je krizo prestalo in le delničarji njegovi bodo se morali dlje časa pokoriti za neverjetno malomarnost ravnateljstva in upravnega sveta ter za nezvestega služabnika potratne „passione“. In vendar zasluži kolosalna tatvina v avstrijski eskomptni družbi, da svoj pogled obrnemo na skeleče rane, razgrneme po tem neljubem slučaju!

Nič manj nego dva milijona goldinarjev je izneveril njen zaupni mož, ravnatelj namestnik Luka Jauner. Pomislili smo, kako redko kedaj se čuje o tatvinah pri državnih blagajnicah. Predstavljali smo si bedne državne uradnike, slabo plačane s pičlimi dohodki XI. do IX. dietnega razreda, večidel obdarovane z mnogobrojno obitelji, in vendar ni slišati o takih zločinih, dasi tudi tem siromakom tekó velikanske svote pod prsti. Jauner pa imel je ministersko plačo, dohodki njegovi znašali so blizu 20 000 gld. na leto. Služba njegova bila je tako sijajno dotirana, da mu pač ni trebalo, zločinec postati ter svoje in svoje rodbine imé pokrivati z nezbrisno sramoto. Revščina ga sigurno ni napotila k takemu nestvoru, *auri sacra fames*, neutешena lakomnost po bogastvu ga je za-

slepila ter vodila drzovito roko njegovo. Pred našim očesom odpira se moralno brezno — koliko mora biti duševne gnjilobe v onih krogih, iz kojih se je rodil brezvestni blagajnik Jaunerjeve baže!

In upravni svet, kako je on izvrševal svoje dolžnosti! Nebrižnost vzklopela je tó do vrhunca! Na Dunaji vsaj je javna tajnost, da so časnikiarska poročila o modalitetah Jaunerjevega zločina večinoma neistinista, zlagana. Nikdo ne veruje v ono revizijo društvenih blagajnic z dné 18. novembra, pri kateri se je baje uže našlo vse v vzglednem redu. Pri-poveduje se, da je bila skonstrucija le navidezna ter da je Jauner uže leta in leta hodil po prepovedanih potih. Povsod se čuje govorica, da pri pregledovanju blagajnic niti posameznih kartonov odprli niso, da bi se prepričali, ali se v istini v njih nahajajo svote, zaznamenovane na zavitkih. Pravijo, da je le na vrhu bil pravi bankovec, prava obligacija, vsebina je pa bila nič vredna makulatura, navadni papirni zrezki. Primerjaj tudi v tem oziru strogo nadzorstvo v državnih blagajnicah s to karikaturó kontrole, in jasno ti bode, zakaj se celó pri najsolidnejših bankah tako pogostoma ponavljajo jednaki mučni prizori.

Posebno neprijetno pa mora na vsacega, komur še ni po polnem iz duše izginil čút dostojnosti, vplivati postopanje večine dunajskega novinarstva. Kako rahlo se pisari o samomorilcu Jaunerju, s kakimi, dejali bi, skoro laskavimi izrazi se razpravljajo zločin njegov! Vzemimo siromaškega davkarskega pristava, kateri ima doma gladno deco, bolešno ženo ter v nesrečnem trenutku, od Boga zapuščen in od sveta, izmakne neznančno svotico izblagajnice. Posadé ga na tožno klop, pred porotnike, službo izgubi in v ječarni se mu je pokoriti za svojo zmoto. Žaljena pravica zahteva zadostenja, in prav je tako, po polnem prav, da z vso strogostjo udari nezvestega uradnika, kateri je prelomivši službeno pri-sego se pregrešil na javnem blagu. V tem

zmislu poročajo pri taki priliki tudi novinar-ski Katoni, brez pomisleka pritrdé strogi raz-sodbi ter s krepkimi izrazi stigmatizujejo kaz-njivo dejanje, češ, prav se godi temu lopovu! Toda o Jaunerju, o možu, ki je brez vnanjega povoda se polakomnil tujega denarja v toliki meri, da mu ga skoro para ni v kriminalnih letopisih, kake sodbe čujemo o njem?! Le milovanje in jadikovanje po „nesrečnežu“, le simpatične popise zadnjih njegovih trenutkov in detailirano poročilo o pogrebu njegovem. Vse v tako laskavem zmislu, kakor da bi mestu dunajskemu bil umrl jeden največjih blagotvor-iteljev, čegar ime se bode poznim potomcem ohranilo v hvaležnem spominu, a ne zločinec, ki za svojo osebo in za svoje dejanje nima niti najmanjšega olajševalnega razloga. Tudi to je simptomatične važnosti, in kar se je minuli teden dalo opazovati na Dunaji, kaže toliko pokvarjenost v nekaterih finančnih in časnikiarskih krogih, da reakcija proti temu nezdravemu položaji izostati ne more.

In skoro je videti, da se uže budi javna morala na Dunaji.

Poročilo

o posvetovanji c. kr. državnega želez-niškega sveta z dné 4., 7. in 8. nov. 1884,

kolikor se to posvetovanje tiče pritožb, katere sta slavni deželni zbor ter kupčijska in obrt-nijska zbornica kranjska objavila gledé voznih tarif. Podal ud c. kr. državnega železniškega sveta K. Luckmann.

(Konec.)

Skušal sem z opisovanjem teh nedostat-kov dokazati, da je neobhodno potrebno, dr-žati se gotovih principov pri urejenju tarifov; ravno tako pravično kakor tudi naravno pra-vilo pa je tudi, da na isti prometni progí, na isti prometni meri in pri istih pogojih skupni transportni troški za bližje postaje ne smejo biti večji kakor za bolj oddaljene.

prenehljeja, in sicer 5 ur samo po snegu. Mimo Marjetine Glave šla je pot vedno višje in višje po snegu in ledu. Tu so se nam več-krat prav blizu prikazala krđela divjih kôz. V treh urah prišli smo do vrha. Veličasten je bil razgled čez snežene in ledene vrhove in doline v solnčnem svitu. Potem je šlo še dve uri po snegu navzdol, večinoma sedé na pa-lici in se tako drsaje v dolino, dokler smo prišli k prvemu jezeru pod Vršacem. Tu je skalovje v istini kakor velikansko zidovje, ki je je zidal nebeški mojster, takó, kakor je pesnik Vodnik v pesni opisuje, katero pesen nam je naš vodnik Božek deklamoval. Prvo jezero, če se more sploh zaradi malega obsega tako imenovati, bilo je še po polnem zamr-zeno, drugo blizo ležeče je bilo do polovice otajano; voda je imela + 1° R., čista, kakor ribje oko; poskušali smo jo piti, a premrzla je bila. Tretje jezero, kake pol ure oddaljeno, je večje in na jedni strani zeló globoko in po polnem čisto. Vegetacije je tu okolo malo. Med skalami, ki ležé kakor kamenje velikan-ske razvaline čez in čez, prikaže se malo trave, katero so nekđaj iz Trente gonili koze oberat, drevja malo. Vse nekako živo spo-mina na Zlatoroga in lovca iz Trente; od

Listek.

S p o m i n i.

(Berilo v „Ljubljanskem literarno-zabavnem klubu“. Čital g. nadzornik Žumer.)

(Konec.)

Izleti so bili vedno daljši in zadnji je bil najdaljši, trajal je tri dni. Namenjeni smo bili na Triglav, a ker nam ta ni obetal dobrega razgleda, ukrenili smo jo preko triglavskih jezer. Prvi dan prišli smo do Velo-Polja, naj-višje planine pod Triglavom. Pot do tja je bila precej utrudljiva, a zanimiva zaradi raz-gleda mnogo gorskih cvetic, ki nam jih je ponujal visoki Tosec. Na planike ali goličava-ric (Edelweiss) smo tukaj prvo naleteli in v tolikem številu, da smo kar po njih hodili, namešane z dišečimi murčki (*Nigritella*, *Kohl-rösel*), *Primula Auricula*, *Centaurea*, *Pedicularis* itd. Vsak si jih je natrgal cel venec okolo klobukovega trakú. Uže se je mračilo, ko se nam je odprl širok kotel z zelenimi tratami in malimi kočami, to je bilo Velo-Polje. Ta-mošnje prebivalce pozdravili smo z „gorsko

Ta princip bil je uže od državnega zbora sprejet kakor zakon; gosposka zbornica preložila je svoj sklep o tem zakonu na nedoločen čas, vendar se je ta princip s protokoličnimi določbami od strani c. kr. vlade in raznih železniških podjetij uvel kot veljavno pravilo.

C. kr. vlada in c. kr. generalna direkcija pa se ne daste pri upravištvu obširnih državnih železniških prog vezati ne s principi ne z zakoni; bolj jima ugaja svobodna roka, kakor privatnim železnicam. To se zamore sklepati iz opozicije proti obravnavi splošnega tarifnega zakona v državnem zboru — ki bi bil jedin zamogel v okoliščinah priti mnogoterim škodljivim anomalijam pri tarifih; dokazuje našo trditev nadalje tudi prizadevanje c. kr. generalne direkcije, da bi zaprečila v c. kr. državnem železniškem svetu vsak dotičen principialen sklep — mnenje, ki ga potrjuje še nek drug slučaj.

Ud c. kr. državnega železniškega sveta je namreč naznanil, da je železnica Praga-Dux, ki je tudi v državnem prometu, publicirala tarif, vsled katerega se vozi vsakovrstno blago iz Homutova v Prago, dosti ceneje, kakor iz bližnjih postaj iste železnice; kakor je pa iz protokola z dne 1. aprila 1878 razvidno, zavezala se je ta železnica, da hoče poprej omenjeni princip uporabljati pri svojih tarifih.

To obljubo pa je, kakor se zdi, prelomil z dovoljenjem c. kr. generalne direkcije prometni vodja — kar pač ni dober zgled za privatne železnice, ki so naredile jednake obljube. Vendar je menda to važen razlog, da se ne odlašajo z določanjem nekaterih principov in da se le-ti vladi iz splošnih interesov toplo priporočajo; drugače bodo veliki upi, katere goji prebivalstvo v Avstriji z c. kr. državnim železniškim prometom, kmalo bridko prevarani.

Ti razlogi so bili pač tudi merodajni, da je c. kr. železniški svet odbil vladin nasvet o preloženju in da je večina sprejela predloge tarifnega odseka.

Moj dostavek, oziroma predlog bivšega uda g. Schwaba, ki hoče le tedaj izjemo od principa privoliti za inozemski in pomorski promet, ako se s tem ne škodujejo gospodarski interesi notranjih dežel, ni bil od večine sprejet. Zaradi tega ne bode omenjeni sklep c. kr. državnega železniškega sveta nikake spremembe za kranjsko deželo, ki ima toliko škode vsled nejednakih tarifov. Vendar pa smemo upati, da bodeta objavljane te gospodarske škode, ki jo ima kranjska dežela in sklep c. kr. državnega železniškega sveta z dne 21. maja a. c. vsaj nekoliko zmanjšala goropadne nedostatke in da se bode našla pot, ki bi omogočila, da se povzdigne promet tržaške luke, ne da bi se gospodarsveno škodovalo bližnjim deželam; to bi go-

daleč proti jugu se nam kaže tudi znamenita gora Bogatin, ki je v zvezi z ono pravljico. Bilo je okoli poludne in treba malo počitka in okrepčanja. Božek vpraša, če sme malo „naprej“ moliti, kar mu je „Kalhas“ dovolil. Molil je dolgo in spravil vse svetnike in nesvetnike, znane in neznane molitve na dan, in ko je končal, pravi: „Zdaj smo pa opravili mašo“. Zadovoljen je bil z nami. Tudi na Velem Polju ima on ta posel in je kakor patrijarh med tamošnjimi naselniki, vse ga mora ubogati in slušati.

Zdaj smo se vzdignili in šli dalje. Čez kako uro prišli smo do koč, katero je postavil „Oesterr. Touristen-Club“. Blizu koč so skupaj tri jezera, katera se stečejo v jedno, kadar je dosti vode. Tu je imela voda + 2° R., torej za jedno stopnjo več kakor v prvem jezeru. Pri teh jezerih je uže bolj živa vegetacija in tudi živina se tu nahaja, a opazovati je, da v vseh teh jezerih ne biva nijedno živo bitje. Zadnje „črno“ jezero nismo več obiskali, ker bi sicer ne bili mogli še nazaj priti v Velpolje. Obrnili smo se torej po drugej poti nazaj, skozi najbolj obljudene bohinjske planine, kjer smo si ogledali obile zaloge bohinj-

tovo bilo splošnim gospodarstvenim interesom v korist.

V Ljubljani, novembra meseca 1884.

K. Luckmann.

Iz kitajsko-francoske vojne.

Admiral Courbet poroča v Pariz, da je 12. decembra francoski oddelek napravil ofenzivno rekognoskovanje proti novim branilnim napravam, katere delajo Kinezi okoli Kelunga. Francozi so pognali sovražnika iz utrjenih mest. Vse kaže na to, da pričinja admiral Courbet z operacijami, ki bodo razširile okupacijo Formoze. Predno pa dojdejo pomožne čete, bode le z veliko previdnostjo zamogel postopati, ker ima premalo vojakov. Upa pa, da dobi kmalo pomoči in potem bode deloval z večjo svobodo. Uže nekaj časa sem je vedno težavneje, dobiti potrebno število domačih delavcev, ki prenašajo potrebno pertljago za armado; vsled tega porabijo Francozi mule in male vozičke, da si olajšajo preskrbovanje z živežem. Največ težave imajo pri tem oddelki, ki so postavljeni daleč v notranjih deželah; ob vodi stoječi vojaki dobivajo ložje po ladijah živež.

Pomožne čete, ki gredo v Tonking, bodo se delile v dve koloni, ki bodete obe kineški armadi skušale potisniti do meje nazaj. Sedanja letni čas je ugoden vojaškim operacijam in zato se delajo vse priprave, da se prično kmalu energične operacije proti Kini, bodi si na kópnem, bodi si na morji. Govorilo se je tudi o tem, da se mobilizuje cel kor, to je 35 000 mož — a potrdila še nima ta vest. O dogovarjanjih sedaj ni ničesar čuti; francoska vlada je baje spoznala, da na ta način ničesar ne doseže pri mandarinih.

Dve kineški vojni ladiji ste zapustile Šangai; kam da ste se obrnile, ni znano. Pravijo, da ste to oni dve barki Yang-Onci in Čang-Yong, ki ste pri poskušnji vožnji leta 1881 pokazale, da jako hitro vozite. Vsaka teh ladij ima osem kanonov in štiri mitraljeze. Med možnostmi je več Evropejcev. Admiral Courbet je zvedel o tem in je tudi uredbe ukrenil, da napad na francoska pristanišča v najskrajnejšem orijentu, ali na torpedne ladije, katere so na poti, zapreči. Razen tega je dobila oklopnica „La Triomphante“, katere je v Saigonu, od pomorskega ministerstva povelje, da transportnim ladijam nasproti jadra in jih na vožnji od Singapore proti Formosi spremlja. Možno torej, da trčijo na morji skup. (P. C.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V Brnu so pri volitvah v trgovinsko in obrtno zbornico v tretjem volilnem razredu obrtnega odseka, kateri ima 10 man-

skega sira in tudi o kako bohinjsko majarico, katere so bile prav čedne postave, smo se mimogrede pomenili za kako latvico mleka. Komaj pol ure hoda do Velpolje ujela nas je gosta megla, da nismo vedeli ne naprej ne nazaj, akoravno je Božek v tem kraju uže vsak kamen prehodil. Tako moč ima megla v gorah. Lačni, žejni, trudni, premrazeni od megle obupali smo uže, da pridemo še danes pod streho, ter da bode treba na prostem prenočiti in komaj + 7° R. gorkote. Po celournem beganju se nam je vendar posrečilo najti pravi pot in veselo prepevaje korakali smo na Velpolje. Drugi dan šlo je zopet nazaj čez Tosec, katerega smo še malo oropali, v Kranjsko dolino. Tam smo še enkrat prenočili in dne 17. avgusta se ločili od priljubljenega kraja, z željo, da bi se čez leto in dan zopet tu sešli.

Finančni sklep, ki ga je podal vodja financ, znašal je 24 gld. 10 kr. za petero oseb in smo še tudi več gostov pogostili in s tem tudi poštno zvezo s sosednimi državami vzdrževali, ker telefona takrat še bilo ni. Skienili smo torej brez primanjkljaja.

datov, in v rudarskem odseku, kateri ima jeden mandat, zmagali Čehi, kateri bode najbrže tudi pridobili tretji volilni razred trgovinskega odseka s šestimi mandati.

O stanju denarnih zavodov na Českem ter o nepovoljnem položaji sladkorne industrije poroča „Pokrok“, da se ne namerava otvoriti deželni pomočni odbor in da se je tudi razburjenost vsled poloma česke zemljiščno-kreditne banke uže poglobila. Kdor motri praške denarne zavode, da ne bode mogel konstatovati nikakovih abnormalnih odnošajev.

Srbi na Dunaji nameravajo prihodnje leto otvoriti srbsko ljudsko šolo ter sezidati pravoslavno cerkev. Do sedaj nabralo se je v to svrhu 85 000 goldinarjev.

V ogerski dolnji zbornici odgovoril je trgovinski minister na interpelacijo Helffyjevo glede povišanja carine od strani Francoske, da francoska vlada to še le storiti namerava, in da zdaj ni možno storiti drugih korakov, nego pogajati se. Ponatančnejšega poročila ne more dati.

Dne 29. t. m. snide se hrvatski sabor. Ta dan se bode baje, kakor se poroča iz Zagreba, prečital kraljevi kripti, kateri pozivlje k volitvi regnikolarne deputacije, sestojče iz dvanajst članov. Potem bode sabor izvršil to volitev in indemnitetu za kratek čas votiral. Skoro gotovo se bode sabor v januarju posvetoval o budgetu in votiral male načrte zakonov. Sabor bi potem v tem slučaju svoje zasedanje odložil do poletja.

Tuje dežele.

V nemškem državnem zboru vršila se je te dni debata o poljskem jezikovnem vprašanju. Poljski poslanec pl. Jadzewski predlagal je namreč, naj se smatra v poljskih pokrajinah poljski jezik ravnopraven z nemškim. Državni tajnik dr. Schelling ter poslanec Unruhe-Bomst pobijala sta predlog, a socijalni demokrat Liebknecht je izjavil, da se Poljakom res krivica godi. Ko sta še poslanca knez Radziwill in Windhorst priporočila Jadzewskega predlog, izročila se je dotična osnova odboru 14 članov v presojo. — Nemški državni zbor zaključil je v četrtek svojo sesijo ter se odgodil do 8. januarja 1885.

Poročali smo uže, da je nemški državni zbor odredel Bismarcku svoto 20 000 mark za ustanovitev direktorskega mesta v vnanjem uradu. Zdaj se poroča iz Hamburga, da se je tam ustanovilo društvo plemenitih gospej, katere hoté iz spoštovanja do Bismarcka zbrati 20 000 mark za ustanovitev direktorskega mesta. — Jednake demonstracije se poročajo iz Pariza: Tam je nemški bankir dal knezu Bismarcku za petnajst let 20 000 mark na razpolaganje. „Nordd. allg. Ztg.“ pa poroča, da je za jeden semester to storilo nemško društvo v Parizu.

Iz Petrograda se z dne 7. t. m. poroča, da so hoteli zločinci vlak, s katerim se je peljal car v Petrograd k Jurijevi slavnosti, spraviti iz tira. Brzjavka poroča, da so ob železniški prógi našli stražarja umorjenega in zraven orodje, s katerim se odklepajo šine. To je gotovo kaj temno poročilo in skoro neverjetno, kajti čisto se pošiljajo v svet iz Rusije telegrami take vsebine, a se drugi dan uže zopet preklječejo.

Portugalskemu kabinetu preti kriza. Ministerstvo Fontes se bode imelo baje zagovarjati zaradi mnogih ukrepov. Združilo se je uže več strank proti ministerstvu.

Iz Londona se z dne 18. t. m. poroča: Mudir v Dongoli, Yaver paša, odbil je zahtevanje angleškega generalnega štaba, naj on nastopi na čelu četam pot v Berber, češ, da morajo egiptovske čete podleči prevladalni moči vstašev. V angleškem generalnem štabu menijo, da bode ekspedicija najskrajneje sredi marca došla v Kartum.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice, 19. decembra. (Izv. dop.) Ko sem pred nedavnim časom poročal v „Ljublj. Listu“, da je odbor društva

„Narodna šola“ v svoji seji z dne 2. oktobra t. l. postavil 25 učiteljev po deželi poverjenikom za nabiranje denarnih doneskov, da se tako sčasoma ustanovi kapital, s katerim bi se izdajale knjige za slovensko mladež, nisem mislil, da bodo imena onih gospodov poverjenikov, priobčena v 21. številu. „Učit. Tov.“ z dne 1. listopada t. l., ostala zakrita toliko očem, zakrita celo mnogim učiteljem. — To me je napotilo da še tem potom pripomorem razglasiti imena večjemu številu čitajočega slovenskega občinstva, ki se morda zanima za naše deloma osnovano podjetje.

Poverjeniki so:

1.) Za radovljiški okraj: gosp. Jakob Pretnar, nadučitelj v Srednji Vasi; gosp. Janko Žirovnik, nadučitelj v Gorjah;

2.) za kranjski okraj: g. J. Jelenec, učitelj v Št. Juriji; g. Josip Levičnik, učitelj v Železnikih;

3.) za kameniški okraj: gosp. Valentin Burnik, nadučitelj v Kameniku; gosp. Miha Kos, učitelj v Veliki Krašnji; g. Lovro Letnar, učitelj v Dobu;

4.) za okraj ljubljansko okolico: g. Jarnej Černe, učitelj na Vrhniki; gosp. J. Kavčič, nadučitelj pri D. M. v Polji; g. Ljudevit Vagaja, učitelj v Kopanji;

5.) za logaški okraj: g. A. Benedik, nadučitelj v Planini; g. Adalbert Ribnikar, nadučitelj v Dol. Logatcu;

6.) za kočevski okraj: g. A. Ozimek, učitelj v Dolenji Vasi;

7.) za postojniški okraj: gosp. Jakob Dimnik, učitelj v Postojini; g. Matija Hiti, učitelj v Slavini; g. Matija Rant, učitelj na Premu;

8.) za črnomaljski okraj: g. Andrej Šest, nadučitelj v Metliki; g. Franjo Šetina, učitelj v Črnomlju; g. Franjo Trošt, nadučitelj na Vinici;

9.) za novomeški okraj: g. A. Koncilija, nadučitelj v Žužemberku; g. Janez Nova k; učitelj v Šmihelu;

10.) za krški okraj: g. Jarnej Ravnikar, učitelj v Krškem; g. Ivan Gantar, učitelj na Studencu;

11.) za litijski okraj: g. Josip Cepuder, nadučitelj v Litiji; g. Anton Funtek, učitelj v Št. Vidu pri Zatičini.

Pred kratkim izdelal je društveni predsednik g. Stegnar častno diplomu za gosp. dr. viteza Močnika. Veliko mu je bilo na tem, da je diploma vredna visokorodnega gospoda častnega člana. Pisal je torej v tej zadevi g. vitezu Močniku, proseč ga, naj bi mu le-ta poslal svoj viteški grb, da ž njim odičimo častno diplomu.

Omenjeni gospod je rad vstregel želji predsednikov, poslal je svoj grb ter ob enem pisal g. Stegnarju jako laskavo pismo, v katerem priznava neumorno delovanje „Narodne šole“ ter spodbuja društvo, da vztraja pri tem svojem blagotvornem delovanju. Kakor piše „Učit. Tov.“ z dne 15. grudnia t. l. priložil je pismu 30 gld. „kot mali donesek za blage namene „Narodne šole“.

Nehotoma otvoril je g. dr. Fr. vitez Močnik vrsto darov, ki bodo pritekali po poverjenikih „Nar. šoli“ za blage nje namene. Nehotoma pokazal se je naš prvi častni član čez mero darežljivega za razvoj revnega našega slovenskega šolstva! In, ali bi bilo opravičeno, ako bi zaostajali naši poverjeniki, ki so prostovoljno prevzeli ta posel?

Sedaj, ko se bliža predpustni čas, oni čas, ko ne štedi nihče, temveč slehern rad žrtvuje nekaj novcev, da preživi par veselih ur v veseli družbi, sedaj idite na delo gospodje poverjeniki ter nabirajte denar pri naših v to svrhu osnovanih veselica.

Denarji, nabrani pri takih prilikah, naložé naj se pri društvu kot ustanovna — le-ta znaša za posamezno šolo 20 gld. — ter naj skrbé poverjeniki, da po velikosti čistega dohodka, naložé ustanovno za šolo onega kraja, kjer se je vršila veselica, rekoč za šolo onih krajev, katerih prebivalci so se udeležili veselice, sodelovali pri nji ali sploh pripomogli, da se je izvršila: Ako so denarji na-

loženi kot ustanovna, ni treba odboru vporabljalati teh novcev še posebej zato, da se do- tičnim šolam dá v blagu dvakrat toliko, kakor je bilo vloženega, marveč odbor lahko obresti tega kapitala vporablja za izdavanje poučnega berila za našo mladež. — Ako nam torej kapital naraste tem potom do glavnice 1000 gld., donasa nam pri 5% obrestovanji na leto 50 gld., kar vsakako zadostuje, da založi odbor prvo knjižico, ne da bi trpelo društvo gmotne škode, ali da bi se s tem zaviralo prodajanje učnih pripomočkov v tej meri in v tem zmislu, kakor je do sedaj običajno.

Razne vesti.

— (Zblaznel vsled dogodkov pri česki zemljiško-odvezni banki.) Iz Prage poročajo listi, da je nekoč oskrbnik iz Vinaric, ki se je pred kratkem oženil, zblaznel, ko je čital poročila o slabem stanju omenjene banke. Svoje in svoje soproje premoženje izročil je bil temu društvu in sedaj je menil, da je vse zgubljeno. To mu je šlo tako k srcu, da se mu je pamet zmešala.

— (Leopold pl. Ranke.) Srbski listi javljajo, da je kralj Milan podelil slavnemu zgodovinarju veliki križ reda sv. Save. Srbski poslanec v Berlinu, gosp. Petronjevič, izročil je včeraj učenjaku odlikovanje, kot godovno darilo. Ranke je dopolnil 80 let.

— (Za dekleta!) V mestu St. John, Tien-ton County, v teritoriji Arizona vlada toliko pomanjkanje žen in deklet, da se že dolgo časa ni mogel sklepati nobeden zakon. Okolo trideset tam naseljenih mladih neoženjenih mož, zemljemerji, lekarji, odvetniki, ustanovili so društvo, katerega naloga je, oskrbeti jim žene. V ta namen je poslalo društvo agenta s fotografijami teh članov v večja vzhodna mesta, da jim tam dobi družice. Nu, v Novem Jorku bode pač dobil lahko primerno število deklet, osebno ker društvo plača popotne troške za te dame.

— (Orientalne železnice.) Imena turških komisarjev, ki imajo nalogo, določiti kraje pri Vranji, kjer se bodo sklopile srbske in turške železnice, se iz Belega Grada javljajo. Tudi srbska vlada bode v kratkem imenovala svoje komisarje. Torej bode vendar stvar morebiti enkrat prišla v tek!

— (Stave ob volitvah.) Stave, katere se v Združenih državah ob volitvah sklepajo, so zelo različne. Stavi se za denar, za pijačo, za nove klobuke; kdor izgubi, se zaveže, da bode družega peljal na samokolnici skozi mesto, ali da si več mesecev ne sme obriti in ostrici brade in lasi itd. Najbolj zanimljiva pa je gotovo naslednja, katera se je sklenila ob slednji volitvi predsednika: V Bostonu, Massachusetts, stavila je gospa John Mullikin, bogata in spoštovana dama, z nekim gospodom 50 proti 300 dolarjem, da bode v mestu Novi Jork izvoljen Cleveland z 10000 glasovi. Dama se je nadalje zavezala, da, če bode izubila stavo, bode toliko časa prodajala orehe na ulici, da strži 50 dolarjev. Gospa Mullikin je izgubila stavo. Bogata gospa prodajala je res od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer na najbolj obiskanem prostoru mesta orehe, in ker so najplemenitejši in najbogatejši možje kupovali okusne orehe pri tej dami, prodala jih je do večera za 112 dolarjev, katero svoto je darovala mestnim revežem.

Domače stvari.

— (C. kr. kmetijska družba kranjska) je pri včerajšnji seji imenovala družbenim vrtnarjem Josipa Urbančiča.

— (Zameđeni vlaki.) Vsled ogromnega snega imeli so včeraj 21. t. m. vlaki več ali manj zamude. Poroča se nam naslednje: Mešani vlak števil. 101 iz Trsta je imel 5 ur 45 minut zamude. Kurirni vlak števil. 2 z Dunaja 6 ur. Poštni vlak števil. 2017 iz Trbiža 6 ur 45 minut. Poštni vlak števil. 10 z Dunaja 3 ure 18 minut. Poštni vlak števil. 2015 iz Trbiža 1 uro. Poštni vlak števil. 7 iz Trsta 1 uro 15 minut. Brzovlak števil. 4 z Dunaja 26 minut. Mešani vlak števil. 100 z Dunaja 1 uro 10 minut. Poštni vlak števil. 9 iz Trsta 47 minut. Kurirni vlak števil. 1 iz Trsta 18 minut. Danes zjutraj je bil promet zopet po polnem rednem.

— (Vlaka skup trčnila.) Poštni vlak št. 10 južne železnice, prihajajoč z Dunaja 20 t. m., je došel v Ljubljano z zamudo jedne ure in 20 minut. Vzrok je temu bil, ker je na postaji Laze tovorni vlak št. 125 I. zadel od zadel na tovorni vlak št. 125; dva vagona sta skočila iz tira, jeden voz je razbit, nekaj družih pa več ali manj poškodovanih. Vsled tega so morali tir zapreti in poštni vlak se je zamudil. Od personala ni na srečo nihče poškodovan.

— (Občni zbor) ima šišenska čitalnica v petek (praznik) dne 26. decembra t. l. popoldne ob polu 3. uri. Spored je naslednji: 1.) Pozdrav prvomestnika; 2.) poročilo tajnika; 3.) poročilo blagajnika; 4.) poročilo knjižničarja; 5.) volitev odbora: a) Prvomestnika; b) blagajnika; c) odbornikov; 6) posamezni predlogi. — Čestiti člani društva se najljudneje vabijo k udeležbi omenjenega zborovanja.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega zastopa za občino Krka (okr. litijski) je bil županom izvoljen Ivan Skubic, občinskimi svetovalci pa Ignacij Bregar, Ivan Koščak in Damijan Zrimšek.

— (Iz Kranja) se nam z dne 20. t. m. poroča: Včeraj zjutraj počila je pri parnem stroju med vožnjo poštne vlaka od Loke preko Kranja neka cev, vsled kojega poškodovanja se stroj za daljno vožnjo ni mogel rabiti in morala je rezervna lokomotiva iz Podnarta vlak, kateri je imel vsled te nezgode 1³/₄ ure zamude, naprej peljati. Nesreča se zraven ni nobena zgodila.

— (Tržaške novosti.) Kozé v Trstu nečejo ponehati, če tudi so skoro vsi ljudje uže cepljeni in precepljeni; resnica je ta, da je zadnje dni, potem ko je bilo uže skoro vse cepljeno in precepljeno, več ljudi zbolelo in umrlo, nego v poprejšnjih dne. Zamolčati tudi tega ne moremo, da v mestni bolnici več za kozami bolnih umre, nego v privatnih hišah. Pristavljamo še to-le: Vsem vojakom, ki so v Trstu v posadki, stavile so se v drugič kozé, tako tudi kompaniji našega domačega 97. pešpolka. Kmalu potem pa je za kozami zbolelo osem cepljenih te kompanije; zaradi tega so kompanijo premestili ter osamili. — Strašni drama se je vršil v nedeljo popoldne v neki tržaški premožni in spoštovani hiši. 16letni sin tukajšnjega trgovca gosp. Carbonetti je v nedeljo popoldne šel v kuhinjo in se tam prepiral s hišno služkinjo Katarino Uršič, prepir je postal vedno hujši, kajti ravnalo se je za tajno ljubeznijo in nje nastopkih. Ali mladi Carbonetti je imel pri sebi revolver, in ko je došel prepir do vrhunca, potegne revolver iz žepa in ustrelil 3krat na služkinjo ter jo močno rani, potem sebi zažene kroglo skozi glavo, da je precej mrtev obležal. Služkinjo so nesli v bolnico, in mogoče, da še ozdravi, ali mladeniča so na tistem odpeljali k sv. Justu. — Uradnik tuk. kmet. društva, nek Fano, se je v ponedeljek ostrupil in je precej umrl. Vzrok samomora so bili mnogi dolgovi. Še tisti dan pred smrtjo je nek dobri človek zanj garantiral 200 gld. za stanovanje, ker ga je hotel hišni gospodar spoditi iz hiše.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 22. decembra. Od jutranjega krajevne vlaka St. Pöiten-Dunaj odšel je zjutraj ob 5. uri drugi del ter zadel med gostim snegenjem na postaji Eichgraben na nekoliko minut zakasneli prvi del vlaka. Dva voza sta poškodovana; sprevodnik in dva potovalca so malo poškodovani.

Dunaj, 22. decembra. Načelnik efektne oddelku „Giro- in Cassenverein“-a, Janez Lukas, svak nedavno priprtega defraudanta Baldaya, usmrtil se je v Amstettenu, ker mu je baje omenjeni zavod očital zanemarjenje svojih dolžnostij.

Berolin, 22. decembra. Tukaj ustanovil se je začasni osrednji odbor za izvedbo zbiranja dispozicijskega zaklada v znamenje zapanja Bismarcku.

London, 22. decembra. Na kolodvoru Windsor nastal je ogenj v poslopji za prtljago; zgorelo je več kosov prtljage. Ogenj nastal je vsled razstrelbe streliva, katero je bilo skrbno v zaboju shranjeno. Našli so še jedno steklenico streliva.

Dunaj, 20. decembra. Revizija pri Kufflerji se je še le včeraj zvečer dpkončala. Našli so akcepte do dveh milijonov, gotovine samo 500 gld.

Dunaj, 21. decembra. Eksekutivni odbor avstro-ogerske banke razgovarjal se je v včerajšnji seji o položaji dolenje-avstrijske eskomptne banke ter sklenil, da stori temu zavodu največje olajšave.

Dunaj, 21. decembra. Ker so došla o ponehanji kolere v Franciji in Italiji po polnem pomirljiva poročila, odredil je minister za vnanje zadeve, naj se takoj odpravijo na mejah prigledne naredbe.

Berolin, 21. decembra. „Post“ objavlja zahvalno Bismarckovo pismo, v katerem nasproti votumu državnega zbora kaže na dokaze zaupanja od strani nemškega naroda.

Pariz, 21. decembra. Zagotavlja se, da bode knez Bismarck v spremstvu svojega sina grofa Viljema Bismarcka med 12. in 14. januarjem prišel v Pariz in tu tri dni ostal.

Pariz, 21. decembra. Zbornica je dovolila ves budget razen ekstraordinarija. Desnica ni glasovala. Mackau je izjavil, da se desnica odreka vsaki odgovornosti za budget in da ga ne dovoli, ker je to organiziran primanjkljaj. Zbornica je potem preložila svoje delovanje do 26. decembra.

New-York, 21. decembra. Katoliško sirotišče v Brooklynu je po polnem zgorelo. Ogenj se je tako hitro razširjal, da so le z največjim trudom rešili otroke in nune. Mnogo oseb je zgorelo, nekaj je hudo poškodovanih, koliko se še ne vé.

New-York, 21. decembra. Pri včerajšnjem požaru sirotišča v Brooklynu pozabili so na 35 bolnih otrok v stranskem poslopji; vsi so zgoreli.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 22. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.93
„ „ „ srebreni	83.10
Zlata renta	104.10
5% avstr. renta	97.05
Delnice narodne banke	856.—
Kreditne delnice	293.10
London 10 lir sterling	123.30
20 frankovec	9.75
Cekini c. kr.	5.79
100 drž. mark	60.30

Tujci.

Dné 20. decembra.

Pri Maliči: Baumann, trg. potovalec, iz Gradca. — Szlezak, trg. potovalec, iz Celovca.
Pri Slonu: Tugenthal, trgovec, z Dunaja. — Manzoni, trgovec, iz Vidma. — Kramer, trgovec, iz Karlovca. — Dr. Glantschnigg, odvetnik, iz Celja.
Pri Južnem kolodvoru: Marusich, trgovec, z Reke. — Kopper, zasebnica, iz Celovca. — Widmar, zasebnica, iz Celja. — Majer, zasebnica, iz Selc.

Umrli so:

Dné 20. decembra. Josipina Klemenc, soproga strojovodje, 40 l., Sv. Petra cesta št. 40, srčno otrpnenje.
Dné 21. decembra. Marija Grasel, uradnikova udova, 90 l., Sv. Petra cesta št. 24, starostno opešanje.

Tržne cene.

V Ljubljani, 20. dec.: Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 41 kr., domače 6 gld. 34 kr.; ječmen 4 gld. 55 kr.; reš 5 gld. 4 kr.; ajda 4 gld. 39 kr.; proso 5 gld. 69 kr.; tursica 5 gld. 40 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 92 kr., salo po 82 kr., špeh po 58 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 1/2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 62 kr., svinjina 52 kr., drobniško po 36 kr., — Piške po 45 kr., golobi 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 60 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 80 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Srečke

z dné 20. decembra.

Trst:	83	64	67	38	52.
Linec:	59	8	13	43	4.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo. krina v mm
20. dec.	7. zjutraj	727.20	— 6.0	bzv.	sneg	30.00
	2. pop.	719.77	— 5.2	svzh. sl.	»	sneg
	9. zvečer	714.76	— 4.6	szpd. sl.	»	»
21. dec.	7. zjutraj	713.67	— 2.2	bzv.	sneg	10.90
	2. pop.	716.23	+ 1.0	»	obl.	»
	9. zvečer	719.57	+ 0.2	»	»	»

Prostoren Landauer

s štirimi sedeži

se prodaja cenó pri Jakobu Razingarju, kolarju v Kolodvorskih ulicah.

Oznaniło.

Dné 29. decembra 1884 se bodo v tukajšnji gospodarski uradnici v finančnem poslopji na trgu cesarja Jožefa

odbrani (škartirani) uradni spisi v teži 1867 kilogramov

taistemu, kateri bo največ ponudil in plačilo precej odrajtal, prodali.

(137) 3—2

V Ljubljani dné 16. decembra 1884.

C. kr. finančno vodstvo.

Marsala-Florio

sicilijansko medicinično desertno vino, od slavnega profesorja dr. Mantegazze priporočen kot izborna krepčevalno sredstvo za rekonvalescente in vsled dolgotrajne bolezni opešane osebe, dalje tudi za slabotne žene in deca. V steklenicah po 1 gld. v (107) 15—5

lekarni Piccoli v Ljubljani

Dunajska cesta.

Zobni zdravnik Schweiger

z Dunaja

stanuje v hotelu „pri Maliči“, II. nadstropje, sobi št. 23—24.

Zdravi vsak dan od 9. do pólu 1. ure in od 2. do 4. ure pópoldnó.

Vse operacije, najmodernejšim zahtevam sedanje dóbe ugajajoč, izvršujejo se brzo in sigurno. (134) 3

V založništvu našem je ravnokar izišla na svitlo knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik,
učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Najfinejša (136) 6—3

Melange-marmelada

(mešana omáka), kilo po 40 kr.

Najfinejša esenca za punš ali čaj

(v njej združen čajovi in rumovi izleček),

najcenejše in ugodnejše pripravljane najfinejšega punša v steklenicah z navodom, kako rabiti, po 1 gld. 20 kr., 65 kr. in 45 kr., najfinejši šampanjec in vino v boteljah, sveže ali frišne rozinke, ovebe in grozdinke, najboljši med prodaja najceneje

J. R. Paulin, Ljubljana,

Pred škofjo št. 1, Špitalske ulice št. 2.

Vizitnice

jako vkusne, elegantne in cené izdeljuje tiskarna

Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani.

Prekrasno božično in novoletno darilo!

Ravnokar so v našem založništvu izišle na svitlo:

POEZIJE, zložil **S. Gregorčič.**

Drugi, pomnoženi natis.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gold.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.